

A N O T A C E

Projekt FriendlyVox pro knihovny

Vhled do problematiky

Určeno pro: Svaz knihovníků a informačních pracovníků

Předkladatel: TurboConsult s.r.o.
Robert Štěrbá, Business Development Manager

Datum: 16.8.2016

Referenční číslo: 160815/001tc/01

Počet stran: 6

Platnost do: neomezeně

Klasifikace: NECHRÁNĚNÁ INFORMACE

OBSAH

1	SITUACE	3
1.1	Zrakově postižení ve společnosti	3
1.2	Využívání výpočetní techniky	3
2	PORTÁL FRIENDLYVOX.....	4
2.1	Základní údaje	4
2.2	Poskytované služby	4
2.3	Provoz	4
3	FRIENDLYVOX PRO KNIHOVNY	5

1 SITUACE

1.1 Zrakově postižení ve společnosti

Poslední dvě šetření ČSÚ zpracované v letech 2007 a 2013 uvádějí pro Českou republiku následující počty osob se zrakovým postižením v rozložení dle věku:

Věk	0-14	15-29	30-44	45-59	60-74	75+	Celkem
Počet 2007	7964	6318	7597	12778	18642	34140	87439
Počet 2013	6715	4501	7892	14851	19796	48440	102195
2013/2007	84%	71%	104%	116%	106%	141%	117%

Je zřejmé, že procento zrakově postižených lidí v populaci průběžně roste a jedním z rozhodujících faktorů ovlivňujících tento trend je prodlužování délky lidského života.

1.2 Využívání výpočetní techniky

Z celkového počtu 102.195 osob se zrakovým postižením v roce 2013 bylo celkem 60.267 těžce zrakově postižených osob (TZP), tedy osob s mírou postižení na stupni středně těžký, těžký nebo velmi těžký.

Využívání výpočetní techniky osobami s TZP je nedílnou součástí jejich sociální integrace a často jedinou cestou k řešení různých životních situací (informace, kontakty, služby apod.). U těchto osob je přitom třeba počítat s tím, že při práci s výpočetní technikou nemohou spoléhat pouze na svůj zrak a musí využívat tzv. asistivní technologie.

Tyto technologie jsou k dispozici již od počátku 90. let 20. století, kdy se na trhu objevila první generace ozvučených počítačů (Eureka, Aria), tehdy ještě ve formě specializovaných zařízení určených pouze zrakově postiženým. Tento přístup byl ale postupně opuštěn a od poloviny 90. let již zrakově postižení používají běžné počítače doplněné o speciální program pro odečítání obrazovky (tzv. screen-reader).

Na nákup specializované výpočetní techniky přispívá zrakově postiženým v České republice stát. Pravidla, podle kterých je podpora poskytována, se za uplynulých 25 let nijak významně nezměnila, a dnes již ne zcela vyhovují aktuálnímu stavu informačních technologií. Pro ilustraci, v roce 2015 získalo státní příspěvek na nákup ozvučeného počítače pouze 407 osob s TZP v celé ČR, což je zjevný nepoměr v porovnání s celkovými počty. Přitom náklady na příspěvek pro těchto 407 osob činily 34 mil. Kč, takže pokud by měla být poskytnuta podpora v odpovídajícím měřítku, znamenalo by to dodatečné výdaje státního rozpočtu ve stovkách milionů Kč ročně.

Na druhou stranu díky technologickému rozvoji jsou dnes některé odečítací programy poskytovány zdarma, a rovněž stále více výrobců výpočetní techniky integruje hlasový výstup do základního vybavení svých zařízení. Taková řešení tedy negenerují pro osoby s TZP žádný dodatečný náklad, na druhou stranu vesměs kladou na své uživatele nadprůměrné nároky, které jsou v České republice schopny zvládnout nanejvýše stovky zrakově postižených vesměs z řad mladší generace s pozitivním vztahem k výpočetní technice.

Naopak pro naprostou většinu osob s TZP jsou dnešní aplikace natolik složité a natolik postavené na předpokladu vizuálního vjemu, že pouze na základě obecného odečítání obsahu obrazovky, navíc bez možnosti používat myš, práci s těmito aplikacemi nezvládnou. A to bez ohledu na to, zda jim stát poskytne příspěvek či nikoliv. Koneckonců, i nemálo z těch, kteří na svůj ozvučený počítač státní příspěvek získali, využívá tento počítač pouze k jednodušším úkonům. Např. internetové bankovníctví či nákupy v e-shopech používají osoby s TZP spíše výjimečně, přestože o využití takovýchto služeb by byl velký zájem.

Jak vyplývá ze statistik, většina TZP osob dnes ztrácí zrak v pozdějším věku, kdy je schopnost člověka adaptovat se na novou nepříznivou situaci snížena. Podíl těch, kteří kvůli ekonomické náročnosti a hlavně kvůli složitosti nebudou schopni pokrýt své IT potřeby v rámci stávajících technologií, do budoucna nejspíše dále poroste.

2 PORTÁL FRIENDLYVOX

2.1 Základní údaje

Cílem ozvučeného webového portálu FriendlyVox je zpřístupnit nejčastěji využívané internetové služby bez nutnosti užití zraku.

FriendlyVox pracuje na zcela nových principech, a jeho základní přednosti jsou následující:

- 1) Portál je navržen speciálně pro potřeby uživatelů, kteří nemohou při práci s počítačem používat obrazovku a myš. Díky tomu je ovládání portálu velmi jednoduché, takže s ním mohou s ním pracovat i méně zkušené uživatele.
- 2) Nevyžaduje speciální techniku, portál lze nainstalovat a provozovat na jakémkoliv běžném počítači vybaveném internetovým prohlížečem Google Chrome.
- 3) Všechny funkce portálu jsou pro uživatele k dispozici zdarma.
- 4) Portál pracuje na principu cloudu, a je k němu zajištěna provozní podpora včetně hotline

Tvůrcem portálu FriendlyVox je společnost TurboConsult s.r.o., která byla založena v roce 1990 v Brně. V současné době zaměstnává 65 pracovníků a patří mezi renomované tuzemské producenty bankovních informačních systémů s mezinárodní působností.

Rozhodnutí společnosti TurboConsult s.r.o. rozšířit svou působnost do oblasti asistivních technologií souvisí s osobní zkušeností zakladatele společnosti s problematikou zrakově postižených.

2.2 Poskytované služby

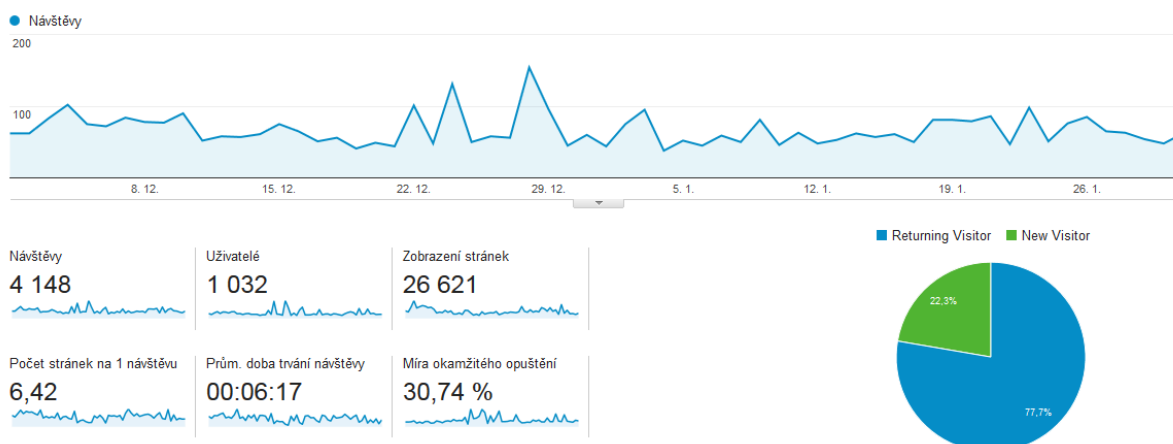
Portál FriendlyVox poskytuje v současné době svým uživatelům mj. následující služby:

- Email včetně správy kontaktů
- Zpřístupnění Wikipedie
- Zpřístupnění Youtube
- Přístup k vybraným zpravodajským serverům
- Přístup k vybraným deníkům vydavatelství Mafra (Mladá fronta Dnes, Lidové noviny)
- Přehrávání rádií
- Informace o počasí (ČHMÚ)
- Informace o vlakových a autobusových jízdních řádech (IDOS)
- Informace o televizním programu

Vývoj portálu dále pokračuje a do budoucna se počítá se zprovozněním služeb jako je Facebook, e-shopy (např. Tesco) či internetové bankovníctví. Cílem je zpřístupnit osobám s TZP celou základní sadu IT služeb, které používá vidící populace.

2.3 Provoz

FriendlyVox byl uveden do provozu v roce 2014 (www.friendlyvox.com) a v současné době jej využívají stovky individuálních uživatelů měsíčně.

Zájemci si mohou zprovoznit portál na svém počítači jednoduše sami (stažením programového doplňku FriendlyVox z Google Play do svého webového prohlížeče). Jako nejúčinnější se ovšem ukázalo šířit FriendlyVox prostřednictvím neziskových organizací jako je Tyflo centrum, Tyfloservis či SONS, které poskytují služby zrakově postiženým. To souvisí mj. s tím, že FriendlyVox otevírá přístup k internetu i méně zdatným uživatelům. Zástupci naší společnosti komunikují tedy přímo s odborníky z výše uvedených organizací, kteří následně instalují FriendlyVox svým klientům včetně zaškolení. V současné době naše komunikace pokrývá již všechny regiony České republiky, jak vyplývá mj. z následujícího přehledu:

Oblast	Návštěvy	% nových návštěv	Noví uživatelé	Míra okamžitého opuštění	Počet stránek na 1 návštěvu	Prům. doba trvání návštěvy	Konverzní poměr cíle	Splnění cílů	Hodnota cíle
	3 555 Podíl z celku v %: 85,70 % (4 148)	10,94 % Prům. pro výběr dat: 22,30 % (-50,93 %)	389 Podíl z celku v %: 42,05 % (925)	20,73 % Prům. pro výběr dat: 30,74 % (-32,55 %)	7,27 Prům. pro výběr dat: 6,42 (13,21 %)	00:07:17 Prům. pro výběr dat: 00:06:17 (15,72 %)	0,00 % Prům. pro výběr dat: 0,00 % (0,00 %)	0 Podíl z celku v %: 0,00 % (0)	0,00 US\$ Podíl z celku v %: 0,00 % (0,00 US\$)
1. Prague	809 (22,76 %)	13,60 %	110 (28,28 %)	24,60 %	8,92	00:08:28	0,00 %	0 (0,00 %)	0,00 US\$ (0,00 %)
2. Vysocina Region	515 (14,49 %)	2,33 %	12 (3,08 %)	19,42 %	5,28	00:08:06	0,00 %	0 (0,00 %)	0,00 US\$ (0,00 %)
3. Zlin Region	434 (12,21 %)	5,76 %	25 (6,43 %)	24,65 %	5,24	00:05:15	0,00 %	0 (0,00 %)	0,00 US\$ (0,00 %)
4. South Moravian Region	417 (11,73 %)	22,06 %	92 (23,65 %)	23,26 %	6,08	00:04:38	0,00 %	0 (0,00 %)	0,00 US\$ (0,00 %)
5. Plzen Region	375 (10,55 %)	6,67 %	25 (6,43 %)	19,20 %	10,62	00:09:07	0,00 %	0 (0,00 %)	0,00 US\$ (0,00 %)
6. Moravian-Silesian Region	355 (9,99 %)	7,61 %	27 (6,94 %)	17,46 %	6,56	00:08:12	0,00 %	0 (0,00 %)	0,00 US\$ (0,00 %)
7. Olomouc Region	187 (5,26 %)	9,09 %	17 (4,37 %)	13,37 %	7,67	00:06:37	0,00 %	0 (0,00 %)	0,00 US\$ (0,00 %)
8. Liberec Region	100 (2,81 %)	13,00 %	13 (3,34 %)	11,00 %	10,92	00:11:10	0,00 %	0 (0,00 %)	0,00 US\$ (0,00 %)
9. South Bohemian Region	88 (2,48 %)	14,77 %	13 (3,34 %)	13,64 %	7,33	00:04:48	0,00 %	0 (0,00 %)	0,00 US\$ (0,00 %)
10. Usti nad Labem Region	82 (2,31 %)	17,07 %	14 (3,60 %)	24,39 %	6,84	00:07:04	0,00 %	0 (0,00 %)	0,00 US\$ (0,00 %)
11. Karlovy Vary Region	73 (2,05 %)	8,22 %	6 (1,54 %)	10,96 %	4,62	00:04:30	0,00 %	0 (0,00 %)	0,00 US\$ (0,00 %)
12. Hradec Kralove Region	45 (1,27 %)	22,22 %	10 (2,57 %)	24,44 %	7,62	00:05:24	0,00 %	0 (0,00 %)	0,00 US\$ (0,00 %)
13. Pardubice Region	44 (1,24 %)	20,45 %	9 (2,31 %)	22,73 %	5,61	00:05:51	0,00 %	0 (0,00 %)	0,00 US\$ (0,00 %)
14. Central Bohemian Region	31 (0,87 %)	51,61 %	16 (4,11 %)	9,68 %	3,71	00:03:49	0,00 %	0 (0,00 %)	0,00 US\$ (0,00 %)

FriendlyVox je provozován v zabezpečeném datovém centru nepřetržitě 24 hodin denně, 7 dní v týdnu.

Provoz zajišťuje naše společnost TurboConsult s.r.o., která disponuje všemi potřebnými kompetencemi a osvědčeními pro poskytování takovéto služby.

3 FRIENDLYVOX PRO KNIHOVNY

Projekt „FriendlyVox pro knihovny“ byl ohlášeno na konferenci pracovníků zvukových sekcí veřejných knihoven, na jaře letošního roku. V rámci projektu jsou počítače veřejných knihoven vybaveny službou

FriendlyVox tak, aby na nich mohli pracovat zrakově znevýhodnění návštěvníci veřejných knihoven. Součástí projektu je také proškolení pracovníků knihoven, aby tito mohli nevidomým osobám pomoci, či poradit. Připravený počítač, ale i samotná knihovna jsou pak zřetelně označeny, aby bylo jasné, že nevidomí jsou zde vítáni.

V současné době jsem pilotně připojili několik prvních knihoven. Jedná se o Městskou knihovnu Třebíč, Městskou knihovnu Dačice a Městskou knihovnu Jihlava. Vyzkoušeli jsme si, že všechno bez potíží funguje a nyní bychom rádi přistoupili k plošnému šíření projektu, ve spolupráci se Svazem knihovníků a informačních pracovníků České republiky. Cílem spolupráce je proškolit klíčové konzultanty, kteří pak budou moci samostatně připojovat jednotlivé knihovny do projektu.

Ambice projektu jsou nemalé. Do konce roku 2017 by mělo být FriendlyVoxem vybaveno prvních 400 knihoven. Jedná se především o ty, které již nyní poskytují služby zrakově postiženým osobám, prostřednictvím své zvukové sekce. Následně bychom však do projektu zapojili co možná nejvyšší počet veřejných knihoven. Vznikne tak hustá síť mís, kde si nevidomý člověk může vyzkoušet práci s ozvučeným portálem. Bude tak pro něho snadné přešít, nebo poslat e-mail, přečíst si noviny, nebo například najít vhodný spoj hromadné dopravy. Jako bonus dostane odbornou pomoc a vlídné zacházení. No, a pokud se mu práce s portálem bude líbit, může si jej bezplatně „odnést“ také domů, na svůj počítač.

Další informace o projektu FriendlyVox naleznete na: <https://www.facebook.com/friendlyvox/>